

Vejledning om omfanget af rådgivning på trin 1-3 i tilskudsberettigede retshjælpsinstitutioner og opgørelse ved ansøgning om tilskud

Pkt. 1. Vejledningens formål

Vejledningen har til formål at beskrive anvendelsen af trinopdelte rådgivning og omfanget heraf i forbindelse med den rådgivning, som ydes i retshjælpsinstitutioner. Vejledningen beskriver endvidere opgørelsen af retshjælpskontorernes tilskudsberettigede rådgivninger ved beregning af aktivitetstilskud.

Pkt. 2. Indledende bemærkninger

Reglerne om godkendelse og tilskud til retshjælpsinstitutioner findes i retsplejelovens §§ 323 og 324 og i bekendtgørelse nr. 637 af 11. juni 2014 om tilskud til retshjælpskontorer og advokatvagter (tilskudsbeholdningen). Med hjemmel i disse regler yder Civilstyrelsen tilskud til godkendte retshjælpsinstitutioner, der yder konkret juridisk rådgivning.

Ordningen har til formål at give råde søgende mulighed for at få juridisk rådgivning og hjælp til at få løst juridiske problemstillinger. Den rådgivning, der er omfattet af de ovenfor nævnte regler, angår alene juridisk rådgivning. Rådgivning om personlige og/eller sociale forhold er ikke omfattet af reglerne, ligesom eventuelle aktiviteter, der ikke angår konkret juridisk rådgivning, ikke er tilskudsberettigede. Der kan således ikke ydes støtte til sociale aktiviteter eller til generel rettighedsoplysende virksomhed om juridiske forhold.

Retsplejerådet har i betænkning 1436 fra 2004 om Reform af den civile retspleje III, Adgang til domstolene, i kapitel 8 behandlet rådgivning i retshjælpsinstitutioner og offentlig retshjælp ved advokater og det samspil, der er mellem disse forskellige former for retshjælp. Opdeling af rådgivning i trin 1-3 er beskrevet af Retsplejerådet, og reglerne i retsplejeloven og tilskudsbeholdningen er udformet på grundlag af Retsplejerådets beskrivelse. Opdelingen i trin 1-3 fremgår endvidere af bemærkningerne til §§ 323 og 324 til lov nr. 554 af 24. juni 2005.

Det fremgår af Retsplejerådets bemærkninger, at det forudsættes, at advokatvagterne yder rådgivning på trin 1, hvorimod retshjælpskontorerne også skal yde bistand, der er mere omfattende end den grundlæggende mundtlige rådgivning på trin 1.

Pkt. 3. Rådgivning på trin 1

Rådgivning på trin 1 omfatter grundlæggende mundtlig rådgivning. Rådgivning på trin 1 ydes i advokatvagter og i retshjælpskontorer.

Rådgivningen skal afklare, om den råde søgende har et berettiget krav eller en indsigelse og i bekræftende fald, hvorledes vedkommende kommer videre. Den grundlæggende mundtlige rådgivning skal således sætte den råde søgende i stand til at beslutte, om der er grund til at gå videre med sagen, idet rådgivningen

også skal omfatte praktiske og økonomiske forhold. Efter afklaring af den juridiske problemstilling kan rådgivning på trin 1 herefter bestå i henvisning til en relevant myndighed, vejledning om klagemulighed, andre former for tvisteløsning eller retshjælpsmuligheder.

Grundlæggende mundtlig rådgivning kan endvidere gives i tilfælde, hvor der ikke foreligger en tvist, men hvor den råde søgende har brug for rådgivning om juridiske spørgsmål.

Rådgivningen skal være tilgængelig for alle og skal også tilbydes råde søgende, der ikke opfylder de økonomiske betingelser for fri proces og offentlig retshjælp ved advokater. Rådgivning på trin 1 *omfatter alle retsområder* og skal derfor også omfatte rådgivning vedrørende eksempelvis erhvervsmæssige eller strafretlige forhold.

Pkt. 3.1. Omfanget af rådgivning på trin 1

Det er en forudsætning for at yde rådgivning på trin 1, at det er hensigtsmæssigt at yde grundlæggende mundtlig rådgivning vedrørende den konkrete problemstilling. Rådgivning vedrørende meget komplekse forhold vil ikke indholdsmæssigt kunne rummes af en rådgivning på trin 1, og rådgivning i en sådan situation vil derfor kunne afvises.

Der er ligeledes en *nedre grænse* for, hvornår der kan være tale om rådgivning i retsplejelovens forstand, idet ikke al mundtlig "bistand" til en råde søgende kan henføres til trin 1. Som anført ovenfor, skal rådgivningen afklare, hvorvidt den råde søgende har et krav eller en relevant indsigelse. Henvisning af en borger til at søge hjælp andetsteds, eksempelvis i et andet retshjælpskontor eller hos en advokat, vil ikke i sig selv kunne anses for at rumme et sådant element af rådgivning, at der er tale om rådgivning i retshjælpsordningens forstand.

Pkt. 4. Rådgivning på trin 2

Rådgivning ud over helt grundlæggende mundtlig rådgivning finder sted i retshjælpskontorer. Advokattagter yder ikke rådgivning ud over grundlæggende mundtlig rådgivning.

Pkt. 4.1. Omfanget af rådgivning på trin 2

Rådgivning på trin 2 omfatter videregående rådgivning i forhold til den ovenfor beskrevne rådgivning på trin 1. Rådgivning på trin 2 kan bestå i udfærdigelse af korrespondance eller afholdelse af møde med modparten, udformning af klage, udfyldelse af blanket til stævning, svarskrift eller blanket til betalingspåkrav og eventuelt andre enkle processkrifter. Ansøgning om fri proces vil endvidere være omfattet af trin 2.

Også i tilfælde, hvor der ikke foreligger en tvist, kan der ydes rådgivning på trin 2. Dette gælder blandt andet inden for det familieretlige område, hvor der kan ydes bistand til udformning af enkle ægtepagter eller testamenter.

Bistand i større omfang end de anførte eksempler kan afvises i retshjælpskontorerne, idet det ikke er tanken bag rådgivning på trin 2, at denne skal være ubegrænset. En borger har således ikke krav på at få gennemført eller gennemgået en ejendomshandel, idet denne vil være af et sådant omfang, at rådgivning ikke kan rummes inden for trin 2. Hvis den råde søgendes behov for rådgivning og bistand ligger ud over, hvad der tilbydes i retshjælpskontorerne, kan borgeren henvises til anden relevant rådgivning eventuelt ved en advokat.

Pkt. 4.2. Emnemæssig afgrænsning

Rådgivning på trin 2 kan begrænses til at angå visse retsområder, således at der ikke ydes rådgivning inden for de områder, som fremgår af retsplejelovens § 323, stk. 4, og bekendtgørelse om offentlig retshjælp ved advokater § 5, stk. 5.

Rådgivningen må ikke begrænses i forhold til den negativliste, der fremgår af de nævnte bestemmelser. Dette betyder, at et retshjælpskontor er forpligtet til at yde bistand i de sager, der ikke er nævnt i de anførte bestemmelser.

Pkt. 4.3. Betydningen af de økonomiske betingelser

Rådgivning på trin 2 kan begrænses til at omfatte rådsøgende, der opfylder de økonomiske betingelser. Retshjælpskontoret afgør selv, hvorledes det ønsker, at den pågældende borger dokumenterer, at de økonomiske betingelser er opfyldt. Beregningen af de økonomiske betingelser fremgår af bekendtgørelse om fri proces og bekendtgørelse om offentlig retshjælp ved advokater.

Pkt. 5. Rådgivning på trin 3

Rådgivning på trin 3 omhandler bistand til at få gennemført en forligsmæssig løsning og forudsætter derfor endvidere i forhold til trin 2, at der foreligger en tvist. Omfattet af rådgivning på dette trin vil være korrespondance og eventuelt afholdelse af møde med modparten i forbindelse med forligsbestræbelser.

Pkt. 6. Aktivitetstilskud til retshjælpskontorer

Det tilskud, som gives til godkendte retshjælpsinstitutioner, er opdelt i et basistilskud, et udligningstilskud og et aktivitetstilskud, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 3. Det er kun retshjælpskontorer, der kan få aktivitetstilskud.

Aktivitetstilskuddet beregnes af Civilstyrelsen på baggrund af antallet af rådgivninger, der er udført i det foregående år. Det er afgørende, at retshjælpskontoret opgør antallet af rådgivninger korrekt, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan alle rådgivninger på *trin 1* medregnes i opgørelsen over tilskudsberettigede henvendelser, idet der ikke i forhold til trin 1 gælder begrænsninger vedrørende sags typer eller økonomiske betingelser. Se dog ovenfor om den nedre grænse for, hvornår der er tale om rådgivning.

På *trin 2 og 3* må rådgivning, der gives inden for emner, som er undtaget i retsplejelovens § 323, stk. 4, og i bekendtgørelse om offentlig retshjælp ved advokater, ikke tælles med. Den rådgivende skal endvidere opfylde de økonomiske betingelser for, at rådgivningen kan medregnes.

Der er således to betingelser, der begge skal være opfyldt, for at en rådgivning på trin 2 eller 3 kan medregnes med henblik på at opnå aktivitetstilskud:

- rådgivningen skal angå et sagsområde/emne, der ikke er undtaget, og
- rådsøgende skal opfylde de økonomiske betingelser

Pkt. 6.1. Rådgivning på trin 2 og 3, som ikke tæller ved aktivitetstilskud

Rådgivning på trin 2 og 3 inden for følgende områder tæller ikke ved aktivitetstilskud:

- 1) Sigtede eller tiltalte i offentlige straffesager.
- 2) Aktivt erhvervsdrivende i sager af overvejende erhvervsmæssig karakter.
- 3) Sager om gældssanering.

- 4) Sager, der vedrører behandling ved en forvaltningsmyndighed eller et godkendt klage- eller ankenævn, medmindre der er tale om bistand til indgivelse af en klage over en forvaltningsmyndigheds afgørelse.

Hvis en borger er tiltalt i en offentlig straffesag, vil rådgivning vedrørende straffesagen ikke være omfattet. Hvis borgeren er den forurettede, vil rådgivningen kunne medregnes.

Hvis en borger ønsker hjælp til at klage over en myndigheds afgørelse, vil bistand til dette være omfattet, såfremt borgeren opfylder de økonomiske betingelser. Hvis en borger ønsker hjælp i forbindelse med en gældssanering, kan der gives rådgivning på trin 1, hvorimod bistand ud over grundlæggende mundtlig rådgivning ikke kan tælles med ved opgørelsen til beregning af aktivitetstilskud.

Pkt. 6.2. Oplysninger til brug for Civilstyrelsens beregning af aktivitetstilskud

Kontoret skal fremsende en opgørelse, der viser antallet af rådgivninger på henholdsvis trin 1, 2 og 3.

For så vidt angår rådgivninger på trin 2 og 3 skal kontoret endvidere oplyse hvor mange rådgivninger, der opfylder betingelserne for at kunne medregnes, jf. ovenfor i pkt. 6.

Rådgives en borger om flere forskellige emner ved den samme rådgivning, kan rådgivningen opgøres som flere rådgivninger, såfremt der ikke er en sådan tæt emnemæssig sammenhæng, at rådgivningen bør anses som en helhed. Strækker et rådgivningsforløb for en borger sig over flere gange vedrørende det samme spørgsmål, tæller hele forløbet som én rådgivning.

Fører rådgivningen på trin 2 til, at der skal forhandles forlig med modparten, vil bistanden hertil udgøre en selvstændig rådgivning på trin 3.

Civilstyrelsen, den 23. juni 2014